

שי"ח אהרון

גיליון ק"ס

נח

ו.ט אלה תולדות נח... את האלוהים התהלך נח.

אומר ר' יהונתן אייבשיץ: כידוע שתיבת אלה באה למעט. אלה ולא לאחרים. אף כאן רצה הכתוב לומר, כי בניו, יוצאי חלציו, אלה בלבד היו תולדותיו של נח, שם חם ויפת. שלא כאברהם, שהעמיד תולדות רבות, גרים רבים שהכניס תחת כנפי השכינה, לא העמיד נח אלא את התולדות האלה בלבד. לעומת זאת דרשו חז"ל על הפס': "את הנפש אשר עשו בחרן" - הנאמר באברהם ושרה - כי הכוונה לגרים שגיירו והכניסו תחת כנפי השכינה, ומעלה עליהם הכתוב כאילו עשאו - כאילו ילדו אותם.

ו.ט אלה תולדות נח... את האלוהים התהלך נח.

יש לפרש בדרך רמז, כי הנה ישנם אנשים שרחוקים הם מאוד מקיום התורה והמצוות, וכשבאים לעוררם על כך, טוענים הם שהעיקר הוא להיות טובים בבין אדם לחברו, ולכן מרוצים הם מדרכם הרעה, כיון שאין הם מזיקים לזולת אלא מתנהגים בנימוס עם חבריהם. אולם טענה זו היא טענת הבל וריק, כיון שבנוסף לכך שהם טובים בבין אדם לחברו צריכים הם להיות טובים גם בבין אדם למקום. וזה שאמר הכתוב "אלה" כלומר "אלה אלוהיך ישראל", אדם שהגיע לחטא העגל שהוא עובד עבודה זרה ואומר "אלה אלוהיך ישראל" הרי זה "תולדות נח", כלומר תולדה ותוצאה שהוא נח רק לבריות ולא נח למקום, ולכן צריך הוא לקיים גם "את האלוהים התהלך נח", דהיינו שיהיה נח גם לבריות וגם למקום.

ו.ט נח איש צדיק תמים.

רש"י: יש מרבותינו דורשים אותו לשבח ויש דורשים אותו לגנאי. הסבא משיפולי היה אומר: אלה שדרשו לגנאי עשו בזה טובה גדולה לישראל, כי ראו ברוח קודשם אשר כמעט כל הצדיקים שעמדו לישראל תקום עליהם התנגדות, ומי לנו גדול ממה רבנו שחשדוהו במה שאין בו. והנה הצדיק הראשון שמוזכר בתורה היה נח, ואילו היו הכל דורשים אותו לשבח, היו למדים ממנו שאם יש צדיק שיש עליו התנגדות סימן שאינו צדיק מובהק, לכן יש שדרשו לגנאי להורות כי התנגדות אינה סימן לגנאי שהרי "ונח מצא חן בעיני ה'".

ו.ט נח איש צדיק תמים.

במדרש תנחומא אמרו, דמה שנקרא נח בשם צדיק היינו מפני שזן את העולם. אין הכוונה לתקופת המבול, שבה זן נח את כל יצורי תבל, שהרי פס' זה מדבר על התקופה שלפני המבול, כי גם קודם המבול השתדל נח בפרנסת הזולת. ואולם לאחר שהתעסק בפרנסת הסובבים אותו קודם המבול, גלגל הקב"ה זכות על ידו, וזיכהו לזון ולפרנס את כל העולם כולו. זו דרכו של הקב"ה. בתחילה צריך האדם לברור לו דרך והנהגה והסיעתא דשמיא תבוא אחר כך. "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו".

שי"ח ההלכה

שאלה: נפתלי הוא יהודי שגדל באחד מהקיבוצים החילונים בארץ, והיה רחוק משמירת תורה ומצוות. בצעירותו החליט לעקור את הארץ ולעזוב לחו"ל ושם נשא אשה נוכריה והוליד ממנה בן זכר, רח"ל. כעבור מספר שנים נחה עליו רוח טהרה, והחל לשוב לצור מחצבתו ולהתקרב לה' ית'. אשתו הנוכריה התנגדה לכך. אך הוא היה דבוק במטרה ודקדק בכל מצוה קלה כבחמורה. לבו של נפתלי היה נוקפו בשל העובדה שהביא לעולם ולד נכרי, במשך ימים רבים הוא לא ידע את נפשו מרוב צער ועגמת נפש. ויהי היום, לקח בסתר נפתלי את בנו לביה"ח על מנת למולו, ומשם לקחו לבית דין וגיירו כדת וכדין. וכל זאת למורות רוחה של האם האניטשמית. אולם האם לא ויתרה. היא פנתה לערכאות, ובינתים הוחלט להכניס את הילד למוסד ליתומים, עד שביט המשפט יכריע היכן יחיה. והנה באחת השבתות הגיע לביתו של נפתלי אחד ממכריו ואמר לו בבהלה: "בנך נמצא בסכנה! נודע לי כי אותה מרשעת שכרה כנופיית בריונים על מנת לחטוף את הילד ולטוס עמו למקום רחוק פרוש הדבר שבנך יחיה כגוי" "מה לדעתך עלי לעשות כעת?" שאל האב. השיבו חברו: "עליך להביא את בנך למקום מבטחים. הברירה היחידה היא פשוט לנסוע במהירות אל הילד, ומשם לנוס אל נמל תעופה ולטוס לארץ אחרת". האב שחשש לגורל בנו רץ בחופזה אל ביתו של הרב המקומי ושאל "האם רשאי אני לחלל את השבת למען הצלת בני משמד?"

תשובה: ראשית עלינו לברר, האם כשם שבמקום פיקוח נפש גמור לחלל שבת כך גם מותר לחלל בכדי להציל משמד רוחני. כתוב בשו"ע או"ח סימן שו' סעי' י"ד: מי ששלחו לו שהוציאו בנו מביתו בשבת, והוציאו מכלל ישראל, מצוה לשום פעמיו להשתדל בהצלתה. מבואר איפוא, כי מותר לאב להשתדל עבור הצלת בנו משמד, אף שכרוך הדבר בחילול שבת. טעם הדין: "חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה" ויש לציין שמה שנקט השו"ע שמתבצעת ההצלה ע"י האב אין זה בדוקא אלא אף כל אדם יכול לחלל את השבת ולהשתדל בהצלת חברו..

משל ונמשל

בסעודת מלוה דמלכה יכולים לפעול ישועות על בני ישראל יותר מסעודות שבתות וימים טובים. והמשיל על זה משל הרה"ק רבי אלעזר מליזענסק ב"ר אלימלך זיע"א: משל למדינה אחת שהיתה סובלת מהמס הכבד שהטיל עליהם המלך. פעם אחת הגיעה אליהם ידיעה כי המלך בכבודו ובעצמו יבא לשכון במדינתם לכמה ימים, בהגיע יום הגיע המלך, לבשו כולם בגדי חג ויצאו לקראת המלך בשמחה, בתופים ובמחולות, וכל הימים שהמלך ישב איתם, עשו לכבודו סעודות גדולות ושמחו על הזכות הגדולה שנפלה בחלקם. ביום שהמלך ביקש לנסוע ולהיפרד מהם, נתקבצו כל אנשי המדינה ונפלו לפני רגלי המלך ויאמרו: אדוננו המלך, אמנם כי כל הימים ששכנת בתוכנו היינו שמחים מאד על הכבוד הרב שנפל בחלקינו, ולא הודענו לך את צרת נפשנו, כי לא רצינו להדאיב את ביקורו של המלך ולהכאיב את הוד מלכותו. אבל כעת לפני נסיעת המלך, מוכרחים אנו לגלות למעלת כבודו, כי כשל כוחנו בעקבות רוב המיסים אשר העמסת עלינו, ומבקשים להקל מעלינו את עולו הקשה. דבריהם מצאו חן בעיני המלך וימלא את בקשתם בחפץ לב.

הנמשל: כן אנחנו בני ישראל, כאשר איש ישראל סובל מדאגות עול הפרנסה ועול הגלות, ועם כל זאת כאשר יגיע יום שבת קודש, לובש בגדי כבוד, ומכבד שבת מלכתא בתפילות ובלמוד תורה, ובשלוש סעודות בשירות ותשבחות, ואין מעלה על שפתיו שום בקשה אישית, כאשר אסרו חז"ל לשאול צרכיו בשבת. אבל בהגיע סעודת מלוה מלכה, אז האיש המשכיל יכול לבוא לפני המלך, לשפוך את נפשו ולבקש את בקשתו, ואז בודאי השם יתברך ימלא כל משאלות לבנו לטובה.

"ו.ט נח איש צדיק תמים.

באחד מביקוריו בארץ ישראל של הגאון רבי אהרן קוטלר זי"ע נכנס אצלו אחד מנכדי הגה"ק בעל החפץ חיים זי"ע ושאל אותו: ללמדנו רבינו, מדוע התפרסמה צדקותו של זקיני בעולם, ולעומת זה, גאונותו לא היתה מפורסמת? ענה לו רבי אהרן: הנה, הולך אני לבקר במעונו של הגרי"ז מבריסק זי"ע הבה נשאל אותו. כששמע הרב מבריסק את השאלה, הפטיר מיד: "רצון יראיו יעשה"! פירש רבי אהרן את דבריו: ה"חפץ חיים" בגודל ענוותנותו, עמד והתחנן לפני ה', שלא תתפרסם גדולת תורתו. ותפילתו נתקבלה... ומה עם צדקותו הוסיף לשאול אותו נכד? ענה לו רבי אהרן תשובה קולעת: - "תורה" ידע ה"חפץ חיים" שיש לו, לכן התפלל על זה. אבל "צדקות" לא עלתה - על דעתו שהוא צדיק, על מה יתפלל!?

ו.יא ותשחת הארץ לפני האלוהים.

ההשחתה הייתה גלויה רק לפני האלוקים. שאר דור המבול, לא ראו כל השחתה במעשיהם. כה גדלה ההשחתה, עד כי גם בעומק פנימיות הנפש לא הורגשה, כי הייתה זאת להם דרך ושיטת חיים לכתחילה. במצב כזה שום תוכחה לא הייתה מתקבלת, שכן נפש בני הדור איבדה מעדינותה, לדעת ולהבחין שהדבר מושחת ומתועב.

ו.יג כי מלאה הארץ חמס מפניהם.

על החוזר מלימודו אמרו חז"ל: "מי שפרע מדור המבול ומדור הפלגה, הוא יפרע ממי שעומד בדבורו". ולכאורה תמוה, התורה מרבה לספר על שחיתותם של אנשי דור המבול, ולא הוזכר העוון שהיו חוזרים מדיבורם. אלא - אומר בעל "פנינים יקרים" - כשאנשי דור המבול היו גוזלים זה מזה, הנגזל היה מרים קול צעקה, ואילו כשהוא עצמו היה גוזל היה טוען וכי גזל הוא? זוהי כוונה שלא היו עומדים בדיבורם, מה שטענו לעצמם לא טענו לאחרים כי להם היה מותר הכל..

ו.טז תהר תעשה לתבה.

רש"י: יש אומרים חלון ויש אומרים אבן טובה. מובא בשם הגר"ח מוולוז'ין: נראה שמח' זו תלויה במחלוקת הידועה אודות "צדיק תמים היה בדורתו", אם לדורשו לשבח או לגנאי. לדעה האומרת שלגנאי הוא נדרש, ורק בדורתו היה צדיק - הרי כמו שאסור ללוט לראות במפלת רשעי סדום ואמרו לו "אל תבט אחריו", כמו כן מנע הקב"ה מנח להתקין חלון בתובה, כדי שלא יראה במפלת רשעי דורו. אולם למאן דאמר שצדיק גמור היה, לכך נצטוו להתקין חלון בתובה, שהרי ניתנה לו רשות להביט בעדו במפלתן של רשעים, כאברהם שנאמר עליו "וישקף על פני סדום".

ו.טז תהר תעשה לתבה.

כותב הירושלמי פסחים א, א : נח בכניסתו לתובה הכניס עמו

אבנים טובות ומרגליות. בשעה שהיו כהות היה יודע שהוא יום. ובשעה שהיו מבהיקות היה יודע שהוא לילה. בעל "חוות יאיר" מלמד ע"כ מוסר לאדם: אם המרגליות כהות

רש"י: ולא הלך בשליחותו. החפץ חיים היה אומר כי פסוק זה בא ללמדנו, כי מגלגלין זכות ע"י זכאי, ואי אפשר לשליחות של דבר, שתצא לפועל ממי שאינו הגון לכך. והיה אומר במתק לשונו, כי דוד המלך מתפלל ומבקש "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ" לא נאמר כאן עזרי מה' כי אם עזרי מעם ה' כלומר ממי שהוא תמיד עם ה', צדיק וזכאי, שמגלגלין את זכות ההצלה על ידו.

ט.ב. ומוראכם וחתכם יהיה על כל חייית הארץ.

שבת קנא: אמר ר' פפא נקטינן אריה אבי תרי לא נפיל. והא קא חזינן דנפיל. ההוא כדרמי בר אבא דאמר ר' רמי בר אבא אין חיה שולטת באדם עד שנדמה לו כבהמה. (אריה שתי אנשים לא תוקף. והרי ראינו שכן, זאת משום שנדמים לו כבהמה) אם בשניים לא מתנפל האריה, כאשר נדמים לו כבני אדם, מה טעם מתנפל באחד, והלא גם אחד יכול להדמות כאדם וכבהמה. אלא עונה נתיבות המשפט: שאין הכוונה בגמ' לחלק בין בני האדם, אלא כוונת הגמ' היא לחלק בין אדם שיש בו שני מרכיבים, גוף ונשמה, ובין אדם אשר לו רק מרכיב הגוף והוא חסר צלם אלוקים. "אבי תרי לא נפיל" - כלומר מי שיש בו שניים גם גוף וגם נשמה המטביעה בו צלם אלוקים, עליו לא מתנפל בעל חיים טורף. מה שאין כן ברשע, אשר נסתלק ממנו צלם אלוקים, ואינו אלא "חד" כלומר גופו ובשרו, והרי משנסתלק ממנו צלם נדמה הוא כבהמה, ועליו לא חושש להתנפל.

ט.ב. ומוראכם וחתכם יהיה על כל חייית הארץ.

מסופר על נכרי אחד שבא אל הרה"ק מרוזין זיע"א ואמר שהוא זוכר את הבעש"ט הקדוש זיע"א, כשהיה מתבודד על ההרים לפני התגלותו. וסיפר שהוא היה רועה שם את צאנו בסמוך אליו, פעם טרף דב שה אחד מן העדר, ויעצוהו חבריו שיפנה אל הבעש"ט שהתהלך שם כי איש קדוש הוא. ואמר לו הבעש"ט שכשיראה את הדוב, יאמר לו שישראל בן שרה ציוה שמיד יבוא אליו, וכן עשה, כשבא הדוב אל הבעש"ט, אמר לדוב: שכב על הקרקע, ונשכב על הקרקע ונתפגר, ואמר הבעש"ט לנכרי שיעשה לו מפרוותו מעיל, ובבוא הזמן יבוא אליך יהודי בשם "ישראל" ותתן לו את המעיל, והראה הנכרי על מעילו שלבש שזהו מפרוות אותו דוב, ונתנה להרה"ק רבי ישראל מרוזין, ולאחר זמן קצר מת הנכרי. ונענה הרה"ק מרוזין ואמר: לא האריך נכרי זה ימים עד הנה, כי אם בכדי לספר סיפור זה, ואצל הבעש"ט הקדוש נתקיים הכתוב "ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ".

ט.כא. וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך האוהל

ולמה נשתכר בשתייה זו. אומרים בשם בעל השפת אמת שלא השתכר מחמת ששתה יותר מכפי הרגלו, אלא שנשתנה הטבע ונחלשו הכוחות ולא היה יכול לשתות כמו ששתה קודם המבול ולכן נשתכר. ובפשטות יש לומר - בשם הגר"ד סולוביצ'ק - דבקרא כתיב "ויחל נח איש האדמה ויטע כרם" ובמדרש כתיב שבאותו היום נטע ובאותו היום הצמיח ועשה יין, ואפשר שלא ידע שחלק מהנס הוא שיהיה יין גם כן באותו היום וחשב שהוא מיץ ענבים.

אצלו, שאינו רואה בהם ערך, סימן שהוא יום - שהוא רואה נכוחה - במבט נכון ואמיתי. אבל אם הן מבהיקות בעיניו, סימן שהוא לילה - שהוא מגשש בחושך ואינו מסתכל במבט אמיתי. ויח והקימותי את בריתי.

רש"י: ברית היה צריך על הפירות שלא ירקבו ויעפשו, ושלא יהרגוהו רשעים שבדור. אומר מרן הגר"ז הלוי: רואים אנו מכאן, שעל זה שעליו כעת לשהות במחיצה אחת עם חיות רבות וטורפות ומסוכנות, ולבוא עמהם במגע יום יום להאכילן ולהשקותם, על שמירה מסוכנת כזו לא היה צריך "ברית". אך כדי שלא יהרגוהו רשעים שבדור הוצרך ל"ברית"....

ז.א. ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה.

רש"י: "ראיתי צדיק" - ולא נאמר צדיק תמים, מכאן שאומרים מקצת שבחו של אדם בפניו. מה בין מקצת שבחו לכולו? אלא רצונו של אדם הוא שלא יודעו חסרונותיו לבריות. הנה כאשר אומר חברו מקצת שבחו בפניו, סובר הלה כי כשם שהמשבח אינו יודע למנות כל מעלותיו, ודאי גם את חסרונותיו אינו מכיר, ונחה דעתו. משא"כ אם בא ומונה כל שבחיו בפניו, הרי הוא כאילו מודיעו שהוא מכיר על בריו, לטוב ולמוטב, ואף את חסרונותיו הוא יודע, ונמצא שאיננו משבחו אלא מקניטו.

ז.א. ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה.

דרש ר' משה מקוברין: כשאתה אומר מלה-תבה קדושה, דיבור של תפילה ושל תורה, היכנס אתה וכל רמ"ח אברייך ושס"ה גידך אל התיבה - שהיא המילה. עמד לידו אחד ושאל: איך אפשר להיכנס לתוך תיבה קטנה? החזירו ר' משה: אדם הרואה את עצמו גדול מתיבה, אין אנו מדברים ממנו כלל...

ויבוא הח ואישתו ונשי בניו אתו אל התבה מפני מי המבול.

רש"י: אף נח מקטני אמנה היה מאמין ואינו מאמין שיבוא מבול, ולא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים. היה אומר המשגיח מפוניבז' ר' יחזקאל לוינשטיין: הרי לנו מדרש פליאה. נח צדיק תמים, לאחר ששמע מפורש מהקב"ה, עמד וטרח מאה ועשרים שנה בבניין התיבה ומכל מקום לא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים. חייבים אנו להתייגע בדברי חז"ל אלו. אך זאת עלינו לראות, כי קשה מאד להיות מאמין, ואין זאת מהדברים הפשוטים. אמונה אינה צומחת מאליה, ורק לאחר יגיעה והתבוננות אפשר לרכוש שייכות לאמונה. מדרגות רבות יש לאמונה. וכדברי חז"ל "מקטני אמנה" לא נאמר "ממחוסרי אמנה" אלא "מקטני אמנה".

ז.יא. נבקעו כל מעינות תהום רבה.

רש"י: "מדה כנגד מדה" הם חטאו ב - "רבה רעת האדם" ולקו "בתהום רבה" הקב"ה ברא את העולם עבור האדם, כדי שיאכל ממנו וייהנה, אך במידה ובמשקל. והנה הוא לא שם מעצור ברוחו, ונמשך אחר ההנאות והתאוות, עד "כי רבה רעת האדם". לכן בא עתה ללמדו מוסר השכל מן המבול, שהפרזה מזיקה בכל דבר, אפילו טוב הוא. שכן אפילו הגשם המרווה את הארץ, כיון שנתרבה והתחזק במידה מופרזת - שטף את כל הארץ בזעפו, והפך למבול על הארץ.

ח.ז. וישלח את העורב

מעשה שהיה

כדין, הוצרכו לבוא שניהם שנית בגלגול לעולם הזה, כדי שישבו המעות לבעליהם האמיתיים. והזקן שהוכה קשות על ידי בעל האבידה היה הדיין באותו דין ועתה היה עליו לבוא על עונשו שהוציא פסק דין מעוות ולא נכון. בזכות מה יצא היהודי נקי בב"ד של מעלה? בבית מדרשו של הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב ז"ע (יומא דהילולא ג' מרחשון), בנו של הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ ז"ע, היה יהודי שמנהגו היה שלא לשוחח כלל בעת שהיה טלית על ראשו, וכל זמן כשהיה מעוטף בטלית (אפילו בלא תפילין) לא היה מדבר כאף מילה, וכך היה מנהגו כל השנים. והיו מתפללים שהיו מציקים לו ומטרידים אותו על מנהגו המוזר הזה, אבל הוא לא ענה להם כלום, והמשיך במנהגו לא לדבר כשהטלית עליו. יום אחד ניגש אליו הרה"ק רבי אליעזר ושאל אותו לפרש מנהגו זה, וביקש ממנו שיספר לו את המקור למנהג זה. והיה כראותו שאין באפשרותו להסתיר מהצדיק את הדבר, סיפר היהודי את סודו וכך אמר: בעת שעמד תחת חופתו ביום חתונתו, עלה רעיון במוחו וחשב בעצמו כי חתן ביום חופתו מוחלין לו הרי על כל עוונותיו, וממילא הרי הוא עכשיו איש טהור מכל חטא ועוון כתינוק שנולד, א"כ הרי זה מצב מאד טוב ונעים להיות ללא חטא, אבל המשכתי להרהר, ומה יהיה הלאה בשנים הבאות, איך אסתדר עם מעשי הלא נכונים וכו', ואיך אעמוד בפני ב"ד של מעלה, ואיזה עצה יש לעשות כדי להיות נקי מכל חטא ולהינצל מעונש? וכך הרהרתי תחת חופתי כל הזמן, עד שגמלה בליבי החלטה נחושה, שהנני מקבל על עצמי לא לשוחח בטלית, והיות ומחר הנני לובש בפעם הראשונה את הטלית, ממילא לא אדבר בטלית אף פעם. והטעם שקיבלתי על עצמי דוקא דבר זה לא לדבר עם טלית, שהיות והמנהג בחוץ לארץ לקבור נפטרים מעוטפים בטלית, ולכן כשאבוא לב"ד של מעלה אחרי מאה ועשרים שנה, ושם יתחילו לחקור אותי על מעשים שעשיתי וירצו לדון אותי, וישאלו אותי כל מיני שאלות על העבירות והחטאים וכו', אז אראה בידי שאינני מדבר בטלית ואינני יכול לענות כלום, ואז אני מקווה שאפטר מהעונשים של הב"ד ואצא נקי. כמובן שהרבי לא סיפר זאת לאף אדם. והיה היום והיהודי נלב"ע והלך לעולמו, אז סיפר רבי אליעזר את הסיפור הנ"ל לכל באי ביהכ"נ, ואמר להם, כל הזמן אתם זלזלתם בהתנהגותו היוצא מן הכלל, דעו לכם שאני בטוח בזה שהעצה שלו הצליחה מאד, והוא יצא נקי מהב"ד של מעלה, אודות לקבלה שקיבל על עצמו כל השנים לא לדבר כשעטוף בטלית.

פעם אחת צוה הבעש"ט הקדוש זיע"א על תלמידו הגדול המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א, שייצא אל שפת הנהר שמחוץ לעיר, ושם יראה דבר מופלא. יצא המגיד אל שפת הנהר, התחבא במקום מסתור וצפה משם אל שפת הנהר. פתאום הגיע יהודי אל שפת הנהר, רחץ את גופו במי הנהר, ואחר שיצא, הוציא להם מתרמילו נטל את ידיו וישב לאכול, כשסיים את ארוחתו, נטל מים אחרונים, בירך ברכת המזון, הניח תרמילו מתחת למראשותיו ושקע בשינה עמוקה. לאחר שישן שעה ארוכה, התעורר, הביט בשעונו ונרתע בבהלה, נראה שהיה עליו למהר ולהמשיך בדרכו. מיד עלה על סוסו ופתח בדהירה מהירה אל העיר, בחפזו, לא הבחין כלל בתרמילו ושכח אותו שם על יד שפת הנהר. כל אותה עת עמד המגיד ממעזריטש והתבונן בנעשה במקום סתרו, ולא יצא משם. עתה המשיך לעמוד שם והמתין לראות מה יהיה אחרי כך. לא עברה שעה ארוכה ורוכב שני הגיע אל הנהר רכוב על סוסו, בהתקרבו אל המים, הבחין בתרמיל שנשכח, הוא ירד מעל גבי הסוס ובדק את תכולת התרמיל, אחרי חיטוטים מעטים, ראה המגיד כיצד הוא מוציא משם חבילת שטרות ועיניו מבריקות משמחה, הוא החזיר את הכל לתרמיל, נטלו עמו ומיהר לעזוב את המקום, מחשש שמא יחזור בעל האבידה ויחפש את אבדתו. אחרי שעזב הרוכב השני את המקום, הגיע יהודי הלך זקן, ששירך בקושי את רגליו, ואף הוא התישב ליד שפת הנהר, הוציא את ארוחתו מצקלונו הדל נטל את ידיו, וישב לאכול. בינתיים הגיע בעל האבידה אל בית מלון, ושכר לעצמו שם חדר עבורו, אך כאשר רצה להוציא את ארנקו מתרמילו פלט זעקה מפיו, רק עתה הבחין באבידה. הוא יצא מהר מהמלון קפץ על סוסו ודהר חזרה על עקבותיו עד שפת הנהר. כשהגיע אל המקום שבו שכב לישון, לא ראה את התרמיל, ורק הזקן ישב שם ואכל. הוא חשד מיד בזקן שהעלים את תרמילו, והרים עליו את קולו שיחזיר לו את התרמיל עם הכסף, אך הזקן הכחיש בכל תוקף שייכות כל שהיא למציאת התרמיל, ולא ידע כלל לאיזה תרמיל כוונתו. כשראה בעל האבידה שאין הזקן מתפעל מצעקותיו, הרים את ידו והכה אותו מכה קשה, אולם מובן שהמכות אף הן לא פעלו מאומה, שהרי התרמיל לא היה בידו. אחרי שהתייאש בעל האבידה מקבלת התרמיל מיהודי זקן זה, עזב מיואש את המקום ושב אל המלון. והמגיד יושב כל העת במקום מחבואו, מחריש לדעת מה יהיה בסוף המעשה. וכאשר כולם עזבו כבר את המקום, המתין עוד מעט זמן ואז יצא גם הוא ממקומו, וחזר אל רבו הבעש"ט, כי עתה הבין שהפרשה הגיעה לסיומה, אלא שעדיין היה צמא לשמוע מה יגיד ומסביר הבעש"ט הקדוש על מה שהתרחש לנגד עיניו. בוא ואסביר לך את מה שראו עיניך, אמר לו הבעש"ט. היהודי הראשון שאבד לו תרמילו, והשני שמצא אותו, היו שניהם בגלגול ראשון טוען ונטען, בעל האבידה היה הטוען והמוצא הנטען, ויצא הדין מעוות, והוא התחייב לשלם לטוען שלא כדין, והסכום היה בדיוק תואם את הסכום שנמצא בתרמילו אצל בעל האבידה. וכיון שהוציא מעות בגלגול ראשון שלא

העלון השבוע מוקדש

לע"נ רפאל עמרם בן סעדה ז"ל. מזל בת רחל
ע"ה. יצחק בן רחל ז"ל אברהם ישעיהו בן
שמואל דוד ז"ל אליהו ישראל בן שמואל דוד ז"ל
לרפואת נעמי בת זיוה.
להצלחת אבירים בן אסתר וב"ב.
להארות והערות ולקבלת העלון נא לפנות
למייל SH0813897@GMAIL.COM